

XORTDANIN CƏHƏNNƏM MƏKTUBLARI

(əvvəli ötən saylarımızda)

Atası xəbər aldı:

- **Ay bala, o arzu nədir?**

- Bir şey deyil, ata, bir çıx qapıya gör Mirzə Mehdi gəlirmi?

Fərmanın bütün bədəni iztirabda idi. Hər beş dəqiqədə atasını küçəyə göndərirdi.

- **Ata, çıx gör gəlməyir ki?**

İbrahim evə qayıdıb Mirzə Mehдинin təşrif gətirməyini xəbər verdi.

(Ardı 6-cı səhifədə)

XORTDANIN CƏHƏNNƏM MƏKTUBLARI

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Fərman başını yastıqdan götürüb döşəyin üstündə əyləşdi.

Mirzə Mehdi daxil olub salam verdi.

- Buyurun, Mirzə, əyləşin! Gövhertacı gördünüz mü?

- **Bəli, gördüm.**

- Onda izin verin, Mirzə, gözlərinizdən öpüm.

Mirzə Mehdi əyildi. Fərman neçə dəfə onun gözlərindən öpdü.

Sonra xəbər aldı:

- **Sifarişimi yetirdinizmi, Mirzə?**

- Necə ki demişdin, elə də yetirdim. Bu da sənə Gövhertacın sovqatı!

Bu sözle əbanın altından bir köynək və bir ədəd qan ləkəli dəsmal çıxarıb

Fərmana verdi.

Fərman dəsmalı və köynəyi neçə dəqiqə iy-ləyib dedi:

- **Oxqay, Gövhertacın qoxusu gəlir. Siz-dən çox razıyam, həkimbaşı. Heyf ki, bu mə-rəzədən mən durmayacağam. Yoxsa sizin xəcalətinizdən layiqincə çıxardım.** - **Sonra köynəyi qalxızib bir qədər yanıqlı nəzərlə baxıb odlu bir ah çəkdi:**

- Sevgili dilbərim! Illərcə fərağını çəkmək-dən canım dərdə düşdü. Gecə-gündüz dilimin əzbəri, şam tək gözümün qabağında şölə ve-rən, parlaq ulduz tək yollarımda mənə rəhbər olan, gecələr Aya baxanda gördüyüm sən idin. Ölümün yetişdiyini hiss edib, axır nəfəsimi sə-nin yaxınlığında vermək üçün özümü buraya yetirdim. Didarın mənə müyəssər olmadı. İndi sənə ən yaxın olan köynəyinə baxıb səni vida edirəm.

Əlvida, dilbərim!

Bu sözle köynəyi bağrına basmış həmişəlik gözlərini yumdu.

Həkimbaşı qalxıb, gözlərinin yaşını silib ahəstə otaqdan çıxdı.

Haman gün şəhərin hamı məscidlərinin mi-narələrində çəkilən minacatlar müctəhid Hacı Mirzə Əhməd ağanın zövcəsinin vəfatını şəhə-rin əhalisinə elan elədi. Gövhertac axır nəfə-sində ərinə yanına çağırıdırıb dedi:

- **Məni bağışlayın, ağa, mən üç ildir sizin evinizdə kənz kimi dolanıb, bir dəfə cürət edib sizə bir söz deməmişəm və sizdən bir xahiş etməmişəm. Ancaq sizin sualınıza cavab verib, sizin məramınızla rəftar etməmişəm. Dərmansız dərdə düşüb, birçə dəfə də olsun dərdimin nə olduğunu qısıldığımdan sizə söyləməmişəm. Siz və həkimbaşı mə-nim dərdimin nə olduğunu bilirdiniz, ancaq dərman tapmaqdan aciz idiniz. İndi mənim axır nəfəsimdir. Sizdən mənim birçə xahişim var. Ona əməl etsəniz, mənim ruhum sizdən xoşnud olar; mənim qəbrimi Fərma-nın qəbri ilə yanaşı qazdırın, onun da axır nəfəsidir.**

Hacı Mirzə Əhməd ağa söz verdi. Gövhər-tac əlini uzadıb ərinin əlini tutub dodaqlarına tərəf çəkmək istədikdə boğazından bir parça qan gəlib, ağanın əlinin üstünə düşdü. Gövhər-tac bihiss yıxılıb canını tapşırdı. Şəhərin əhali-si Gövhertacın dəfn və izhari-təhiyyəti üçün ağanın evinə cəm oldular. Böyük bir təntənə ilə rəsmi-dəfnə icra elədilər.

Amma ağa verdiyi sözə əməl etməyib, Gövhertacı öz həyatında dəfn etdirdi.

Odabaşı hekayəsini qurtarıb süpürgəçini göstərib dedi:

- Bu zalım bir-birini ürəkdən sevən iki cav-an vücudun fənaya getməsinə səbəb oldu.

Odabaşıya dedim:

- **Daha kifayətdir. Gedək. Qoy bu burada süpürgəsini çəksin. Ona hər nə olursa haq-qında olur. Sənin bu hekayətin mənim ürə-yimi odlayıb yandırdı. Gedək buradan.**

Hacı Mirzə Əhməd ağadan ayrılandan son-ra məni bir kəsəlet basıb daha cəhənnəmi sə-yahət etmək həvəsindən düşdüm. Öz-özümə dedim:

- Mən məgər bundan da bir ağır müqəssir görəcəyəm. Bunun müqabilində, gördükləri-min dünyada tutduqları işlər hamısı uşaq oyun-cağı mənzələsindədir. Daha bəsdir, evə qayıtmaq lazımdır.

Üzümü odabaşıya tutub dedim:

- **Əmi oğlu, bağışlayın, sizə çox zəhmət verdim və öz zəhmətinizlə məni çox məm-nun etdiniz. İndi axır zəhmət çəkib məni bu-radan çıxardın. Daha burada qalmağa mə-nim tabım yoxdur.**

Odabaşı istədi mənə sair məkanları da gös-tərsin, boyun qaçırdım. O da mənim inadımı görüb, dala qayıdıb, cəhənnəmin çıxacağına tərəf yönəldi.

Bu halda gördüm cəhənnəm əhli hamısı bir-birinə deyib. Bir qışqırtı qopubdur ki, cəhən-nəm az qalır partlayıb dağılsın. Odabaşıdan soruşdum:

- Nə xəbərdir?

Dedi:

- **Mən də sənin kimi. İndi bu saat xəbər bilirik.**

Bir az gedib baxdıq ki, göz işlədikcə cəhən-nəm adamla doludur. Hamısı qışqırır. Camaa-tın əksəri deyir:

- Odabaşı, istəmirik, gəlməsinlər. Onları biz aramıza qoymayacağıq. Onlar bizə cəhən-nəmdə də rahat yatmağa imkan verməyəcəklər.

Camaatın az hissəsi bunlara nəsihət eləyir:

- **Qardaşlar, qoyun gəlsinlər, nə işiniz var. Onların sizə heç bir əziyyət və azarları toxunmayacaqdır. Onlar da buraya sizin ki-mi yamağa gəlirlər.**

- İstəmirik, gəlməsinlər. Qoy gedib hansı cəhənnəmdə yanacaqlar yansınlar. Biz onları öz cəhənnəminizə qoymayacağıq.

Baxdım, nəsihət edənlərin içində gördüyüm bəylər, axundlar və sair millətlərin ruhaniləri və əyanı hamısı səf-səf dayanıb gələnləri gözlə-yirlər.

Cəhənnəm əhlinin birindən xəbər aldığ:

- **Oğlan, bu nə əhvalatdır?**

Dedi:

- Nə olacaq?! Rus qoşunu cəhənnəmə do-lur. Bundan sonra gerek hamımız cəhənnəm-dən baş götürüb qaçaq.

Baxdıq ki, rusun kazakları, saldatları, əfsər-ləri, yarananları dəstə-dəstə cəhənnəmə dol-maقدadırlar. Axundlar əllərini göyə qalxızib, keşişlər, əllərində xaç, bunlara dua edirlər. Bəylər, ağalar, dvoryanlar hamısı ikiqat olub gələnlərə baş əyirlər. Yaranallardan biri sə-s-ləndi:

- **Camaat, sakit olun! Əlahəzrət impera-tor əzəm İkinci Nikolay həzrətləri lütf edib cəhənnəmə buyururlar.**

Odabaşıya dedim:

- Əmi oğlu, tez olun, buradan məni çıxar-dın. Bunlar ki buraya sahibləndilər, məni baş-burtsuz görüb əziyyət edəcəklər. Tez olun, qar-daşım!

Bu yerdə diksinib özümü yatağımda gör-düm. Dost-aşna qoyub getdiyim qərar əyləşib mənim gəlməyimə müntəzir idilər. Cənab Ağ Molla mənim qayıtmağımı hamısına axşamdan xəbər vermişdi. Yoldaşlar bir-bir başladılar mənə sual verməyə.

Dedim:

- **Danışmaqla qurtarası deyil. Gördüyü-mü yazaram. Siz də, cəmi mərağ edənlər də oxuyarlarsınız. Cəhənnəmdə çox qəribə şeylər və adamlar gördüm. Hamısını yazacağam. Ancaq axır vaxt padşah da yaranalları ilə bahəm oraya gəldi. Bu nə işdir?**

Dedilər ki, bəs İndi zəhmətkeşlər hökuməti öz əllərinə alıb. Padşahı cəmi xahanları ilə bir yerdə göndərdilər cəhənnəmə.

Rəfiqlərimdən birisi durub pəncərəni açdı, dedi:

- Buyur, tamaşa elə, gör nə hələtdir.

Pəncərədən baxanda şəhərin tamam evlə-rinin üstündə qırmızı bayraqlar gördüm. Ca-variant dəstə-dəstə, əllərində qırmızı bayraqlar gəzinib, bir növ nəgmələr oxuyurlar ki, mən əsla eşitməmişdim.

Rəfiqim dedi:

- **Bu nəgməyə proletar nəgməsi deyirlər. Keçmişdə bunları xəlvətdə oxuyurdular. İn-disə küçələrdə ucadan oxuyurlar. Keçmiş-də bu nəgməni oxuyanları tutub boğurdular, Sibirə göndəridilər, qazamatlarda cürü-dürdülər. İndisə işlər başqaqdir. Hətta zəhmətkeşlər cəhənnəmi, behiştə də yox elan ediblər. Çünki behiştə layiq olanlar da, cəhənnəmə layiq olanlar da cəzalarını zəhmət-keşlərin əlindən bu dünyada alırlar.**

Dedim:

- Məgər qırxca günün müddətində bir belə təbəddülət vəqə olubdur?

Ağa Molla cavabımı verdi:

- **Sizə belə gəlir. Mən və möhtərəm Mirzə Qoşunəli də cəhənnəmin hər gününün dün-yanın qırx gününə bərabər olduğunu sizə söyləmədikmi? İndi siz gedəli tamamilə dörd il və neçə aydır.**

Dedim:

- Çox gözəl, biz də öz cəzamıza müntəzir olarıq.

SON

